

#2 Nicejska Veroizpoved

Nicejska Veroizpoved je sestavljena na Koncilu v Niceji leta 325, to je za časa papeža Silvestra I in kmalu po porazu zadnjega preganjalca kristjanov cesarja Lucinija s strani cesarja Konstantina leta 323. Takrat se začne nov problem za Cerkev, herezija imenovana arianizem, ki jo začne prezbiter (duhovnik) Arij. Arij trdi, da ima Božji Sin začetek, če je rojen iz Očeta; torej je bila doba, ko ni bilo Sina. Iz tega sledi, da je Sin nižji od Očeta in torej ni iste narave; ni v polnosti Bog in je ustvarjen. Ker pride do velikih sporov, skliče cesar Konstantin koncil v Niceji, blizu Carigrada, kjer se zbere ~300 škofov iz tedanjega krščanskega sveta. Koncil obsodi Arijev nauk in sestavi veroizpoved.

Ključna beseda v novi formulaciji krščanske veroizpovedi je grška beseda *homoousios* (ὁμοούσιος), latinsko *consubstantialis*, kar pomeni iste substance oziroma bistva. Besede ne iznajde Koncil; že prej jo uporablja Origen in več škofov. V začetku škofje čutijo odpor do nove oblike veroizpovedi, posebno do besede *homoousios*, ker se le-ta ne pojavi v Svetem Pismu, čeprav se v temelju strinjajo z njenim pomenom. Problem predstavlja tudi neki Pavel iz Samoste, ki jo uporablja v napačnem smislu delitve narave. Nicejski očetje jo zato skušajo čimbolje razložiti. Na koncu sprejmejo novo besedilo v zavesti, da izhaja iz apostolske tradicije, ter zapišejo, da tako Katoliška Cerkev veruje.

Sveti Atanazij razloži pomen besede *homoousios* v smislu, da Sin ni samo podoben Očetu in podoba Očeta, ampak je isto kot Oče in je od Očeta ter je neločljiv od Očeta. Oče in Sin sta eno. Sin je vedno v Očetu in Oče vedno v Sinu, kot je Sin sam povedal. Razmerje primerja s soncem in sijajem, ki sta neločljiva.

Besedilo Nicejske Veroizpovedi se glasi:

Verujemo v enega Boga, vsemogočnega Očeta, stvarnika vseh vidnih in nevidnih stvari, in v enega Gospoda Jezusa Kristusa, Sina Božjega, ki je kot edinorojenec rojen iz Očeta, to je iz Očetovega bistva, Bog od Boga, luč od luči, pravi Bog od pravega Boga, rojen, ne ustvarjen, ki je enega bistva z Očetom in je bilo po njem vse ustvarjeno, kar je v nebesih in kar je na zemlji; ki je zaradi nas ljudi in zaradi našega odrešenja prišel (iz nebes) ter postal meso in človek; trpel je in tretji dan vstal; šel je v nebesa in bo prišel soditi žive in mrtve. In v Svetega Duha.

Tiste pa, ki pravijo: "Bil je čas, ko Sina Božjega ni bilo; in preden je bil rojen, ga ni bilo; in nastal je iz nič ali iz neke druge substance ali bistva; ali pravijo, da je Sin Božji spremenljiv in podprt predručenju" — te katoliška Cerkev izobčuje.

Ključno besedilo se nanaša na Jezusa Kristusa, Sina Božjega. Najprej, da je "kot edinorojenec rojen iz Očeta" (gr. γεννηθέντα ἐκ τοῦ Πατρὸς μονογενῆ), rojen kot edinec ali edinorojeni; razlika ni prav jasna v grški (izvirni) verziji. Dalje "iz Očetovega bistva" (gr.

ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς), kar že nakazuje povezavo z Očetovim bistvom; to je podčrtano v naslednjih dveh izjavah, "Bog od Boga, luč od luči" (gr. Θεὸν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός), kar tudi pomeni, da Oče in Sin so-bivata in sta sovečna. Naslednja trditev, "pravi Bog od pravega Boga, rojen, ne ustvarjen" (gr. Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα), pa negira Arijev nauk, da je Oče ustvaril Sina in da Sin ni pravi Bog, ampak nižje od Očeta. To postavi temelj za ključni stavek, srčiko nove formulacije, "enega bistva z Očetom" (gr. ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ), ki je Arij ne more po svoje razlagati. Oba, Oče in Sin, sta iste Božje narave, istega Božjega Bistva, so-bistvena. Sin je prav tako Bog kot Oče. Tako je Sin so-Stvarnik z Očetom, kar pove naslednji stavek, "po njem je bilo vse ustvarjeno, kar je v nebesih in kar je na zemlji" (gr. δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῆ), duhovno in snovno.

V principu nova oblika reši problem arianizma. Obramba prave vere proti herezijam pa podkrepi odstavek, ki sledi sami veroizpovedi, "*Anathema sint!* kdor drugače veruje.

Nicejska veroizpoved ne pove veliko o Očetu, še manj pa o Svetem Duhu, ki je samo omenjen. Besedilo je nadgrajeno in dograjeno na Koncilu v Carigradu leta 381 v Nicejsko-Carigrajsko Veroizpoved, ki je najbolj uporabljena veroizpoved več krščanskih Cerkev, med njimi katoliška, pravoslavna in anglikanska.

Literatura

Brandt, S. *The Council of Nicea*. [<http://www.columbia.edu/cu/augustine/arch/sbrandt/nicea.htm>]. Pridobljeno 30.04.2013.

Creeds of Christendom: The Creed of Nicaea as approved by the Nicene Council (A.D. 325) [<http://www.creeds.net/ancient/niceneg.htm>]. Pridobljeno 14.05.2013.

Kiefer, J.E. *The Nicene Creed*. [<http://www.iclnet.org/pub/resources/text/history/creed.nicene.txt>]. Pridobljeno 30.04.2013.

Schaff, Philip & Wace, Henry (ed.) & Henry Percival. "The Seven Ecumenical Councils of the Undivided Church: The First Ecumenical Council." *Nicene and Post-Nicene Fathers Series II, Volume 14*. Grand Rapids, MI: Christian Classics Ethereal Library. 40–45. [<http://www.ccel.org/fathers.html>]. Pridobljeno 3.11.2012.

Strle, Anton. *Vera Cerkev: dokumenti cerkvenega učiteljstva*. 1977. Celje: Mohorjeva družba.

Nicejska Veroizpoved v izvirni grški verziji:

Πιστεύομεν εἰς ἕνα Θεόν Πατέρα παντοκράτορα πάντων ὁρατῶν τε καὶ ἀοράτων ποιητήν. Καὶ εἰς ἕνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, γεννηθέντα ἐκ τοῦ Πατρὸς μονογενῆ, τουτέστιν ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Πατρὸς, Θεὸν ἐκ Θεοῦ, φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ τε ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τὰ ἐν τῇ γῆ, τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, κατελθόντα, καὶ σαρκωθέντα, καὶ ἐνανθρωπήσαντα, παθόντα, καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, ἐρχόμενον κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Καὶ εἰς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα.

Τοῦς δὲ λέγοντας Ἦν ποτε ὅτε οὐκ ἦν, καὶ Πρὶν γεννηθῆναι οὐκ ἦν, καὶ ὅτι Ἐξ οὐκ ὄντων ἐγένετο, ἢ Ἐξ ἑτέρας ὑποστάσεως ἢ οὐσίας φάσκοντας εἶναι ἢ κτιστὸν ἢ τρεπτὸν ἢ ἀλλοιωτὸν τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τούτους ἀναθεματίζει ἡ ἀγία καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ ἐκκλησία.